

Svar till Finansdepartementet angående Promemoria Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia

Julien.morel@regeringskansliet.se

2024-12-03

Diarienummer Fi2024/01624

Om Kärnfull Next

Kärnfull Next AB (KNXT) är ett svenskt projektutvecklingsbolag specialiserade på projektutveckling av Små modulära reaktorer (SMR). KNXT arbetar med finansiering, licensiering, tillstånd, lokalisering, upphandling samt stake holder management. KNXT bedriver projekt utifrån en beprövad och kvalitetssäkrad metod i våra program Re:Firm South för kraftproduktion och Re:Heat för fjärrvärme. Re:Firm South har som mål att uppnå 4-5 kärnkraftssiter i södra Sverige med ett minimum om minst 2 SMR på varje site.

KNXT har läst förslaget i sin helhet och ser övergripande positivt på utredningens förslag och menar att det är ett positivt steg i riktningen mot att möjliggöra investeringar i kritisk infrastruktur i Sverige och i detta fall ny kärnkraft. Kärnkraft är det enda bevisade kraftslaget som utan begränsningar kan skalas upp, sänka koldioxidintensiteten, tillföra systemnyttor, skapa arbetstillfällen och samtidigt möjliggöra en förbättrad välfärd utan att svenska folket behöver göra avkall på sin levnadsstandard. Samtidigt ger SMR en diversifiering för Svenska Kraftnät då säkerhetsmarginalerna kan beräknas mer kostnadseffektivt med en effekt som är fördelad på fler produktionsenheter. SMR kan placeras i fler punkter i stamnätet, de medför en ekonomisk diversifiering för ägarna och medför även diversifiering och därmed trygghet för Sveriges totalförsvar.

KNXT redovisar nedan några punkter som behöver komma på plats för att möjliggöra att investerare blir beredda att investera i ny kärnkraft i Sverige.

Sammanfattning

Att tidigt kunna ansöka och få en beviljad ansökan samt förstå förutsättningarna för värdering 2 år in i driftperioden är av stor vikt. Även att hantera den politiska risken är nödvändigt eftersom Sverige har en historia av att genom politisk intervention väsentligt ändra de ekonomiska förutsättningarna och även påverka avkastningen av investeringar i biokraft. Hanterar man inte den politiska risken kan Sverige stå utan investerare i ny kärnkraft.

Angående process och struktur

- Stöd bör kunna ansökas om och bli beviljat tidigt i processen när det finns ett övergripande underlag till grund. Anledningen till att kunna ansöka och få ansökan beviljad tidigt är att KNXT ser risken för att processen, med bland annat EU kommissionen som part med långa processer, kan komma att stanna upp projektet då det inte är försvarbart att ytterligare riskera utvecklingskostnader när osäkerhet utan klar utgång kring stöd kvarstår. Stöd bör sedan, under de delar som svenska staten kontrollerar, kunna godkännas skyndsamt. Utbetalningar ska sedan kunna ske efter att ha fått regeringens godkännande, eller likvärdigt. Möjligheten till att tidigt i processen kunna ansöka och få ett stöd godkänt underlättar finansieringsmöjligheterna och skänker kredibilitet till projektet vilket är av stor vikt i den fas som projektet då är i.

- Vid beviljandet av finansiering behöver samtliga parametrar vara bestämda för hur SPV ska värderas. Investeringarna har annars ingen möjlighet att kalkylera riskerna associerade med avkastningsnivån på eget kapital vilket kan resultera i att investerare avstår alternativt kan komma att behöva högre avkastning beroende på osäkerheterna. Alternativen leder i sin tur till dyrare eller avbrutna projekt.
- Angående att utredningen, som KNXT förstår det, föreslår att det är ett (1) styck SPV som ska finansieras, att SPV efter två års drift ska värderas utifrån kassaflöde och eget kapital för att hantera avkastning.
KNXT är av åsikten att det på en kärnkraftssite kan bli svårt att hantera samtliga reaktorerers kassaflöde, belåning etc i ett och samma SPV. Reaktorerna som ska finansieras kan komma att vara tex 6 stycken på en och samma site vilka alla kommer befinna sig i olika faser av licensiering, markarbete, konstruktion, provdrift och kommersiell drift. Konstruktion på en site kan således pågå över lång tid, dock med pågående kommersiell drift av en eller flera enheter.
Eftersom modellen kräver värdering, amortering av lån, och lönsamhet efter 2 års rutinmässig drift så är det viktigt att modellen inte förfördelar SMR i förhållande med konventionella reaktorer i stor skala.
KNXT föreslår därför att en site har ett sk "övergripande SPV" där bolags-, och site-gemensamma kostnader fördelas varpå sedan varje reaktor finns under enskilda dotter-SPV. En sådan struktur bidrar till tydlighet och transparens i programmet vilket gynnar samtliga intressenter.

Angående riskhantering för att stärka investeringsviljan

- Det krävs omfattande kapital och resurser och innebär hög risk att utveckla en fastighet från outvecklad markyta till en tillståndsgiven fastighet med tilltänkt teknik färdig att bebyggas. För att möjliggöra att Sverige bygger ny kärnkraft på nya platser enligt regeringens ambition bör staten därför, genom tex Energimyndigheten möjliggöra, likt tjeckiska staten och CEZ gjort, att ersättning kan utgå till projekt som av staten läggs ned.
- I och med att staten har som avsikt att sänka risken för investerare i både konstruktionsfas och produktionsfas och därmed förväntar sig en avkastning på eget kapital som är lägre än annars bör man också skydda investerare mot den politiska risken. Givet Sveriges och jämförbara europeiska länder som tex Tysklands och Belgiens historik om att genom politiska beslut lägga ner kärnkraftsreaktorer kommer inte externa investerare kunna bortse från att det finns en risk med binärt utfall som gör deras tillgångar värdelösa. Utanför bolagets rådighet, där myndigheter begränsar möjligheten att producera i den omfattning som är möjlig, ska bolaget därför ersättas med anläggningarnas nettonuvärde, NPV.
Om inte staten hanterar denna risk så kommer investerare hantera den finansiellt. Det är då sannolikt att investerare hanterar den politiska risken på något av följande sätt:
 1. Undviker att investera i ny svensk kärnkraft.
 2. Att investerare förväntar sig en högre avkastning än vad Sverige och Europakommissionen kan acceptera.
 3. Att de statliga lånen enligt tilltänkt process inte alls fasas ut och ersätts med kommersiella lån, utan att aktieägarna behåller de statliga lånen som en försäkring mot svensk politik.

KNXT föreslår därför att i det fall driften av kärnkraftsreaktorer på obestämd framtid stoppas på andras initiativ än aktieägarnas, ska aktieägarna ersättas av staten med tillgångens nettonuvärde.

Angående marknadsrisk och CfD.

Kärnfull Next[®]

- Utredningen har föreslagit att referenspriset för hur kapacitetsfaktorn ska beräknas ska vara noll (0) kr/MWh. KNXT föreslår istället att referenspriset ska vara den rörliga produktionskostnaden, exklusive eventuell avsättning till KAF eller liknande program, som också används vid budgivning på day-ahead marknaden, för att undvika skapa osunda incitament.
- KNXT anser att ersättningen som ska utgå ifrån kapacitetsfaktorn, behöver ta hänsyn till längre planerade produktionsavbrott för tex större underhåll och moderniseringsprojekt när man beräknar kapacitetsfaktorn. KNXT ser annars risken att vid år där elpriserna är höga och reaktorn är avställd pga planerat underhåll eller moderniseringsprojekt så skulle ägarna straffas dubbelt av låg kapacitet samt höga elpriser.

Kärnfull Next tackar för möjligheten att svara på denna promemoria.

Med vänliga hälsningar, Christian Sjölander och John Eliasson

Christian Sjölander
Christian.sjolander@knxt.se
Verkställande Direktör

John Eliasson
John.eliasson@knxt.se
Affärsutvecklingschef